

Evangeelium

„Mina ei hääene mitte Kristuse armuõpetust, sest see on Jumala vägi õnnistuseks igaiähele, kes usub.“ Rooma 1, 16.

Kas tõesti ei hääene? Meie teame väga hästi, millest Jumala laps ei peaks hääenema. See on Kristuse evangeelium, nii kuidas see on ilmutatud piiblis ja kuulutatud prohvetiteist ja apostliteist. Ja, oleks see ainult rõõmusõnum, Jumala imeelik vägi ja õnnistus, ja kui kõik seda imeelik sõnumit isufalt kuulaksid ja kiidaksid meid selle kuulutamise eest, siis oleks teine asi. Siis ei hääeneks ükski meist kuulutada evangeeliumit. Aga kahjuks ei ole evangeeliumiga lugu nõnda.

Kui apostel Paulus kirjutas omaist mitte-hääenemisest Rooma kogudusele, siis ta oli teadlik Roomas walitsewast uhkusest, wõimust ja hiilgusest, mida ta peagi pidi isiklikult näha saama. Eks olnud, inimlikult õeldud, naeruwäärne wiia suurde maailmalinna — kus nii-kui-nii oli palju igasuguseid maailmawaateid, religioone ja tõekspidamisi — weel ühte uut, kõigile tundmatut õpetust? Kuid Paulus teadis, mida ta wõis neile vastu asetada, ja ta ei tunnud tarwidust hääeneda evangeeliumi kuulutamast.

Kirjatus hääeneda Kristuse evangeeliumi üle ei ole meie ajal wähenenud, waid suurenenud. Teadus on igal alal wõimsalt suurenenud. Seda peetakse inimsoo saawutuselks. Samale inimsoole tuleb kuulutada evangeeliumit Kristusest ja Jumala wäest. Milline häda on meil sagedasti iseendaga, selle wana-inimesega meie sees, kes kipub evangeeliumiist hääenema. Ta ei hääene neist asjust, mis on hääenemiswäärjed, nii kui: omakasupüüüd, filmakirjalik wagatsemine, teiste huffamõistmine jne. Ei, neist ta ei hääene. See kõik teeb talle wähe walu. Ta ainult ei suuda taluda teiste kaastundlikku ja pilkawat naeratust.

Meie ju kõik püüame saada haritud inimeselks ja tahame teiste seas niisugustena esineda. Siiski see kõik ei aita midagi. Meie wõime mõista ja teada kui palju tahes; nii pea kui saab awalikuks, et me kuulume mõnda usuihingusse, loeme piiblit ja palwetame kodus, kohe on meil lugupidamisel inimeste poolt lõpp. Eks ole paljud meist juba seda kogunud, ja kui raske oli siis mitte hääeneda. See wõib olla on meie üldse raskeim elus.

Meie usuihing kuulutab piibli tõdesid, mis kutsuwad paljude seas esile kaastundliku naeratusel, enamatel juhtudel aga pearaputuse. Meie usume Kristusesse kui maailma Loojasse, kelle sõna on kõik esile kutsunud. Et Sõna (Kristus) sai lihaks ja elas inimesena surelikkude seas, wõeti illes taewasse ja istub Juuda paremal käel. Kuid meie kuulutame prohwetliku sõna alusel, et see Kristus on töötanud tagasi tulla. Selle suure sündmuse tõdenemisel saawad nii õiged kui õelad oma palga. Selle sündmuse lähenemist peab kuulutamata meie ajal, ajal, millal maailma waldata olufordade paranemise ja õnnelikumate aegade saabumise lootus. Meie ülesanne on aga kuulutada „õnnist lootust ja suure Jumala ja meie Õnnistegija Jeesuse Kristuse au ilmutust.“ (Tiit. 2, 13.)

Mõtlegem, mis selle suure sündmuse kuulutamine meist nõuab! Kui suur tähendus on selle kuulutuse uskumisel ja mitte-hääenemisel. Selle äratundmine peaks mõjutama meid paluma: „Jssand, kinnita meie usku!“

Kristus ise hoiatab meid leiguse eest tema tuleku wotamise kohta, asetades selle mõtte õigesse walgusesse, õeldes: „Sest, kes iial minuist ja minu sõnadest on hääenenud selleinase abielurikkujaja patuse soo seas, sellest tahab ka Inimesepoeg hääeneda, kui tema saab tulema oma Isa aus pühade inglitega.“ (Mark. 8, 38.)

Jssand aita, et meie sinust ei hääeneks!

Koguduse suurim vajadus

Alljärgnev läkitus trükiti „Review and Herald“is“ 22. märtsil 1887. See oli ajakohane tõde tol ajal, see on ajakohane tõde ka tänapäeval. Kui seda läkitust loete, paluge, et vaimulik ärkamine ja elav läbielu selle juhatusel võiks tulla teie südamesse ja ellu.

Tõelik jumalafartus on suurimaid vajadusi meie koguduses. Selle saavutamise peab olema meie esmajärguliseks ülesandeks. Et omada Jumala õnnistusi, selleks tuleb teha tõsiseid jõupingutusi. Jumal on alati tahtlik meile sellest aja andma, aga et meie oleme kõlbmatud seda vastu võtma, siis peame end selleks ette valmistama. Meie taevane Isa tahab anda oma Waimu neile, kes seda temalt paluvad, nii kui maiesed vanemad annavad häid andeid oma lastele. Meie ülesandeks on ülestunnistamise, meelegaandamise ja tõsi palvetamise läbi täita neid tingimisi, millest ta on töötanud anda oma õnnistusi. Ühnu-uendust võib oodata ainult vastusena meie palvetele. Et inimesed on taugel Jumala Waimust, siis nemad ei või sallida Sõna kuulatamist; aga kui Jumala vägi mõjutab nende südant, siis kuulnud sõna ei jää tagajärjeta. Wanad tõelippu kandjad teavad, mis tähendab võidelda palves Jumalaga. Kuid need on peagi sunnitud astuma kõrwale juhtivast tegevusest meie töös. Aga kes astub nende asemele? Kuidas on lood kasiwawa noorsooga? Kas nad on pöördunud Jumala poole? Kas olente kõik teadlikud tööst, mis tehakse taewases kõigepühamas paigas, või me ootame mingit võimsat väge kogudusele, enne kui võime ärgata? Kas me loodame, et kõik kogudus ärkab üles? Seda ei tule iialgi.

On inimesi koguduses, kes ei ole ümber pöördunud ja kes ei ühine tõsises palwes kogudusega. Meie peame astuma tegevusse ühiskult. Meie peame palvetama rohkem ja kõnekema wähen. Ülekohus võimutseb ja rahwale tuleb õpetada, et nad ei pea rahul olema jumalafartuse wälise paistega, ilma Waimu ja wäeta. Kui oleme tähelepanelikud läbi katumise oma südant, kõrvaldama pattu ja parandama oma kurje kalduwusi, siis meie hinged ei jää tühjaks; me võime olla küll kahtlejad eneste kohta, kuid meil on siiski tundmine, et meie kõlblus tuleb Jumalalt. Koguduse waimuliku elu tahtust leiub palju rohkem koguduse enda iisecelus kui maailmas. Ühmatutel on õigus oodata, et need, kes end tunnistawad Jumala kätte pidawat, seda ka tõelikult oma elust paista laeksid, mille ehitajaks nad end peawad. Aga kui sagedasti on juht tõde ehitajad suurimaks tahtusteks selle lewinemisele. Ühklitute ebamäärane elu julgustab kurje ingliseid lähenema ja awab tee saatana plaanide täitumisele.

Singede pealekaebajal pole lubatud lugeda inimeste mõtteid, kuid ta on hoolas waatleja, pannes tähele meie sõnu; ta paneb tähele tegusid ja ahwatleb neid, kes end annawad tema võimule alla.

Kui meie suudaksime tahtjutada oma patuseid mõtteid ja tundeid ega awaldaks neid sõnades ja tegudes, siis saatana oleks võidetud. Temal ei oleks siis võimalust ettevalmistuseks wastawa juhtumise jaoks. Aga kui sagedasti awawad kristlased enesewalitsemise puudusel wastasele usje! Lahtelid ja libedad tähtsused, mis ei meeldi isegi mõnele maailmalikule ühingule, on tihti koguduses harilikud asjad. Ei püüta walitseda ebadigete tunnete üle, ega hoita tagasi sõnu, millest saatana saab kiini haarata. Wäljendades oma tundeid sõnades, awaldatakse see asi saatanale, ja tema saab võimaluse tarwitada maosjarnast kawalust lahtades ja häwitades kogudust.

Iga tüli põhjustab suure kaotuse. Lahtmees olew koda ei või seista. Saatana ja tema ingid on alati tegevuses, et lõigata selle küli wilja. Ühmatud waatawad pealt ja ütlevad: „Waadake, kuidas kristlased wihkawad üksteist! Meie ei taha niisugust religiooni!“ Ja nad waatawad oma ebauklituse iseloomule ja ebareligioonile suurima rahuldustundega. See kinnitab neid nende kahtlematuses ja saatanal on edu.

Suur wastane on valmistanud püümissid iga hingele, kes ei ole kaitsnud alatise palwe ja elawa üh läbi. Olles jutlustajad ja kristlased me peame püüdma kõrvaldada iga komistuskivi teelt. Meie peame kõrvaldama iga tahtustuse. Tunnistagem üles ja jätke maha iga patt, et Issanda tee oleks valmistatud. Meil tuleb võita maailm, Ithahimud ja kurjus. On võimatu valmistada teed, elades sõpruses maailmaga, mis on waen Jumala vastu; aga me võime Jumala abiga wabas-tada ennast ja teisi tema mõju alt. Meie ei suuda ei ühklituse ega koondusega end kindlustada halastamata waenlaste kiwatuste eest, aga Seejuse wäes me võime sellele vastu panna. Iga koguduse liikmest peab paistma walgus maailmale, et neil ei oleks põhjust küsida, mis teewad need enam kui teised inimesed? Meie ei või ega tohi jarnaneda maailmale, waid me peame selle kurjast wälisest paistest kõrvale hoidma, nii et me ei annaks kellelegi põhjust teotamiseks. Meil ei ole võimalik pääfeda lahtuse eest; see tuleb ikka; aga me peame olema ettewaatlikud, et meid ei teotataks meie eneste pattude ja wigade, waid Kristuse pärast.

Saatan ei karda ühtegi asja enam kui seda, et Jumala rahwas kõrvaldab teelt iga tahtustuse, nii et Jumal võib wälja walada oma Waimu oma ootajale kogudusele. Meie ei ole teadmatud tema

plaanide kohta. On võimalik tema väele vastu panna. Kui tee on valmistatud Jumala Waimule, siis õnnistus tuleb. Saatan ei suuda taastada õnnistuse vähimal sadamast, Jumala rahwa peale, niisama kui ta ei saa keelata vähima sadamast maa peale. Igalet kuulatusele ja vastupanewale mõjule, olgu see avalik või salajane, on võimalik vastu seista „mitte wae ega rammu läbi, waid minu Waimu läbi, ütleb wägede Jehoowa“.

Meie elame äralsepitamise suurel päewal, mil meie patud wiitakse, ülestunnistamise ja meeleparandamise läbi, enne kohtu ette. Jumalale ei meeldi oma kuulutajate nõrk, waimutu ja elutu tunnistus. Mõisugune tunnistus ei suuda esitada tõde. Kuulutus selle aja jaoks peab antama õigel ajal, et toita Jumala kogudust. Aga saatan püüab kuulutuselt rööwida tema wäge, et rahwas ei saaks end ette valmistada Issanda päewal seisma jääda.

Mastal 1844. läks meie Ülempreester Kristus taewase templi kõigepühama sse paika, et alata uuringukohtuga. Aruanded surmud õigete tegude üle wõetakse esimesena waatluse alla, ja kui see toiming on lõpetatud, siis kuulutatakse kohus õigete üle, kes elawad. Kui tähtsad on need pühad tunnid! Kõikide üle mõistetakse kohut tegude järele, mis on elu ajal tehtud.

Kuidas on meie oluford sel pühalikul tunnil? Koguduses walitseb uhkus, walewagadus, ehtimisarmastus, lõbustushimu ja ülewõimuiha. Kõik need patud on tunestanud meeli, nii et igawesi asju ei panda tähele. Eks me pea uurima Wühafirja, et teaksite, mis ajal me elame maailma ajalooos? Eks meie pea mõtlema tööle, mis teostatakse praegu meie eest taewase templi kõigepühamas paigas, ja oluforraks, millele meie kui patused peaksite ajuma taewase lepitustöö ajal? Kui meie hindame oma hingedõnnistust, siis meil tuleb muuta oma elu. Me peame õffima Issandat tõ-

stses alanduses; me peame tunnistama üles oma patud, et need saaksid ära kustutatud. Meie ei tohi kauemini wiibida kurjal pinnal. Meie armuag lõpeb peagi. Wõelgu iga hing sellele, kuidas ta võib seisma jääda Jumala ees. Meie ei tea millal Kristus nimetab meie nime, siis on meie saatus jääwalt otsustatud. Mõisugune saab see otsus olema?

Kogudus pööraku ümber oma langemisteelt Jumala ees. Wahimehed, ärgakem üles ja andkem pashnale selge kõla. Meie peame andma selge hoiatuse. Jumal ütleb oma sulastele: „Siita täie sunga, ära seisa wait, tõsta oma häält kui pajun ja kuuluta mu rahwale nende üleastumisi.“

Tuleb äratada rahwa tähelepantu. Kui see ei saa teoks, siis ei mõjuks isegi mõne inglil sõnad. Need kostaksid surmud kõrwadele. Kui Jumala Waimule ei valmistata teed, siis ta ei saa tulla. Tuleb katsuda läbi oma süda. Peame pashwetama ühijelt ja festwalt ja pidada usus kinni Jumala tõotustest. See töö seisab otse meie ees. Kas wõtame selle endale? Meil tuleb tegeleda kiiresti. Meie peame end ette valmistama Issanda juure päewa jaoks. Meie ei tohi aega kaotada ega seda raijata oma isiklike huwide rahuldamise peale. Maailma tuleb hoiatada. Wida meie teeme selleks, et wiia teistele walgust? Jumal on annud igale mehele oma töö; igaihel on oma oja teha, ja meie ei tohi seda hooletusse jätta, olgu siis oma hingele kahjutegemise arwel.

Minu wennad, kas te tahate kurwastada Piiba Waimu ja sundida teda lahkuma? Kas te tahate jeepärast Kristuse eneste keskest eemale ajada, et te olete tema ligioleku jaoks ettevalmistamata ja et te armastate rahu ja mõnusuist ega taha fanda koormat, mis Kristus teile määranud? Ärgakem üles unest! „Olge kasiwad, walwate, sest teie waenlane, kurat, käib ümber kui mõirgaja lõuwoer ja otsib keda tema saaks ära neelata.“

E. G. White.

Meie konverents

Tänawune Liidu aastapeakoosolek ja Wõ noorjoo osakonna 3. kongress peetakse Tallinnas, 28. juunist — 4. juunini.

Meie loodame hea konverentsi ja noorjoo kongressi jaada. Kaasühtlikud kasutagu seda oma waimu wärskenduseks ja Jumala eriliste õnnistuste saamiseks. Igaüks, kes kunagi on meie konverentsidel käinud, on hiljem tunnistanud, et need on tema õnnistuseks palju kaasa teeninud. Seepärast meie kutsume teid kõiki jälle meie konverentsile ja kongressile. Meie kutsume eriti weel neid, kes warem kunagi pole käinud meie konverentsidel. Meie saame ka head abi diwisjonist waiemate wendade näol, kes meile külla tulewad. Järgmises lehes wõim täpsemalt teatada nimed.

Müüd on juba aeg plaanitseda konverentsile tulekuks. Korraldagem oma ajalil töö ja kohustused nii, et saate selleks ajaks wabaks. Kes oma töökohast ametlikult puhkuse saawad, need katjugu oma puhkus jaada meie konverentsi ajal, ja tulgu konverentsile.

Kasutagem ka odawaid sõiduwõimalusi raudteel. Juba aegjasti koondugu eemal oswad liitmed ja grupid juuremate koguduste ümber ja astugem nendega kirjawahetusse, et korraldada grupijõitu. Lõuna-Geesti kogudused wõiksid koonduda Tartu koguduse juure, Wirumaa Rahwere juure, Wärunumaa Wärunusse jne. Nende koguduste waiemad hoolitjegu selliste koondumiste eest.

Ed. Mägi.

Lunastus

Kolmefordne lunastamine.

„Nõnda kui ühe patulangemise läbi süü on tulnud kõikide inimeste peale hukkaajamiseks; nõnda on ka ühe õiguse läbi Jumala arm tulnud kõikide inimeste peale elu õigeksajamiseks.“ Rooma 5, 18. „Sest nõnda kui Madama sees kõik ära surevad, nõnda peab ka kõik Kristuse sees elavaks tehtama.“ 1. Kor. 15, 22. Need salmid näitavad meile, et Madama patu pärast on kõik inimesed jäänud süüdlaseks; patusüü aga võetakse Kristuse läbi ära, nii et ükski inimene ei sure Madama patu pärast. Hukka saavad inimesed ainult sellepärast, et ei võeta vastu andestust Kristuse läbi. Hing, kes pattu teeb, teesama peab surema, ja poeg ei pea midagi kandma isa ülekohust, ja isa ei pea midagi kandma poja ülekohust.“ Eief. 18, 20. Väljendused, nagu: äralepitamine, lunastamine, andestamine jne. on alati rajatud Kristuse ohvri ja wahemeheameti alusele.

Maijes pühapaigas rahva patu pärast toodi kolm isesugust ohvrit, need toodi eri aegadel ja olid oma iseloomu ja mõiste poolest isesugused. Neil oli oma tähendus sel ajal, aga nad on ka väga tähtsad inimsoole, kes elavad aegade lõpul.

Neis kolmes ohvris, mida allpool vaatleme, me näeme kolmefordset äralunastamist Jeesuse Kristuse vere läbi, mis sünnis minewikus, sünnib praegusel ajal ja sünnib tulevikus.

Esimene ohver ja äralunastamine.

See ohver toodi Jisraelis igal hommikul ja õhtul ilma rahva soovita kõikide eest. See ohver erines teistest sellepoolest, et selle werd ei viidud pühapaika, preester ei söönud selle ohvri liha, ega patte ei tunnustatud ta peale. 2. Moos. 29, 38. 39. 42. Selle ohvri läbi avati tee, et igakõiks võis tulla oma ohvri ja patuga Jumala ette. See oli eettehendus ja näide ärapäastmise kohta — patu karistusest.

Mp. Johannes ütleb, et Kristus on Jumala Tall, kes maailma patud kannab. Joh. 1, 29. 1. Peetr. 1, 19.

See sünnis juba kauges minewikus, et kogu maailm oleks waba patu karistusest, mis Madama läbi kogu inimsoo peale tuli. Rooma 5, 18. Selle ohvri läbi on kõik inimesed ühesuguselt Jumalaga ära lepitatud. „Sest, et Jumal Kristuse sees lepitab maailma iseenesega ära ega arwanud neile mitte nende üleastumist süüks.“ 1. Kor. 5, 19; 1. Joh. 3, 1—3. See oli meie heaks tehtud enne meie olemasolu, ilma, et me ise oleks jeda soovimud ja selle eest palveid teinud. Seda mõistame usu läbi. Selles äralunastamises on kõikidel inimestel ühesugune osa ning selles seisabki ewangeeliumi rõõmusõnum, mida on tarwis kuul-

lutada: „Sa oled päästetud. Minust usu!“ Jeesuse läbi avati tee, et olla wabad patu karistusest, mis Madama läbi kogu inimsoo peale langes.

Teine ohver ja äralunastamine.

See ohver toodi rahva soovil ja palwel tehtud patu pärast. Ohvreid toodi: 1) preestri eest, 3. Moos. 4, 3; 2) koguduse eest, 3. Moos. 4, 13. 14; 3) üksiku isiku eest, 3. Moos. 4, 27. 28. Mis suguseid loomi pidi toodama ohvereiks? Wajikat, sikku, wärssi, fitjetalle, 3. Moos. 4, 23. Kellel ei olnud looma wõi tuwi, wõis tuua weidi jahu, 3. Moos. 5, 11—14. Lugege need kirjakohtad. Mis sugune neist loomadest kujutab Kristust? Mitte loom ei mängi osa, waid weri. Weri on elu, ja seepärast on ta pühastaw abinõu, aga mitte loom ise. „Sest liha hing on wete sees, ja ma olen jeda teise annud altari peale teie hingede eest äralepitamist teha; sest weri on see, mis hinge eest äralepitamist teeb.“ 3. Moos. 17, 11; 1. Joh. 1, 7.

Need ohvrid olid eettehenduslikeks ärapäastmise kohta patu wõimusest.

See sünnib praegusel ajal Kristuse wahemeheameti läbi, mitte kõikide jaoks, waid kes soovivad wabaneda patust. „Sest kui me Jumalaga oleme lepitatud tema Looja surma läbi, kui meie waenlased olime; palju enam peab meid tema elu läbi päästetama, et meie ju oleme lepitatud.“ Rooma 5, 10. Pange tähele mida loete! „Sest kui me Jumalaga oleme lepitatud tema poja surma läbi.“ See oli möödunud aja päästmine patu karistusest, „palju enam peab meid tema elu läbi päästetama.“ See on praeguse aja päästmine Kristuse elu läbi. Ebr. 7, 25. Selleks on aga wajaslik meie tahe ja soov. „Mõudke oma õnnistust taga kartuse ja wäristusega.“ Wil. 2, 12. See päästmine sünnib igapäew. Selleks on tarwilik meie palwed, pattude ülestunnistamine, igapäew pöörata Jeesuse kui Ülempreestri poole ning Tema werd usus oma ohvri asemele seada, nii et Tema weri taewases pühapaigas meie eest kostab. 1. Peetr. 2, 5. See äralepitamine wõrdub sellele päästmisele, mis usklikud said tuues ohvri ja selle wete ning preestri wahetalituse läbi maijes pühapaigas.

Kolmas ohver ja äralunastamine.

Kolmas ohver toodi aasta lõpul patu kaotamiseks. See sünnis kindlaksmääratud päewal ja kuul. Seda päewa nimetati suureks äralepitamise- ehk kohtupäewaks. Ohver toodi kõikide eest jällegi mitte rahva soovil. Sellel päewal kaotati patt lõplikult rahwa keskest. See toiming wõrdub päästmisele patu ligiõlekust.

See päästmine on wiinne ja jünnib tulewifus, jee on päästmine patu ligiolekust Jeesuse teise tulemise läbi. „Nõnda on Kristus üks kord ohwerdanud mitme pattusid ära wõtma; teist korda peab teda patuta nähtama neist, kes wotawad teda õnnistuseks.“ Ebr. 9, 28. See kirjakoht räägib kahest päästmisest; esimesest — Kristuse esimesel tulemisel ja teisest — Kristuse teisil tulemisel. Wiimase päästmise osaliseks saawad need, kes wotawad Kristust tulema õnnistuseks. Kristuse surma läbi oleme wabad patufaristusest Nadama üleastumise pärast. Kristuse elu läbi saame päästetud patu wõimusest, jee on igapäewane päästmine „et patt ei walitseks meie üle, aga jüiski tunneme patu olemasolu endi ihus.“

On wajalik suuri jõupingutusi patu ärawõitmiseks. Inimene on jelleks tihti jõuetu. Ap. Paulus kirjutab, et tema ihus on wai wõi astel ning saatana ingel, kes teda rusikaga lööb. Ta on kolm korda palunud, et Jumal wabastaks teda sellest. Issand aga ütles: „Sulle saab küll minu armust, jest mu wägi saab nõruise sees täie wõimuse.“ 2. Kor. 12, 7—9. See tähendab, et saatana kiisab patuga, aga jüis tuleb Jumalalt ammutada uut

jõudu wõitlemiseks. Kui kauaks jääb wai ihusse? Kui ilmub Kristus ning päästab meie ihu, wõttes ära astla (waia) meie ihust ning kõrvaldab saatana ingli, ja me oleme alatijest wabad patu ligiolekust. Wil. 3, 20, 21. Kõnnimise peale: „Surm, kus on sinu astel (wai)?“ peame weel wastama: „Ta on meie ihus.“ „Surma astel on patt.“ 1. Kor. 15, 56. Patt on saatana wai meie ihus. Patt on saatana töö, ja taewase pühapaiga puhastamisel wõetakse jee usklikkude keskelt ja panakse saatana peale. Saatana töö saab seega kogu maailmas rikunud ning jüis läheb tõeks sõna: „Wiimane waenlane, kellele ots tehakse, on surm.“ Millal jünnib jee ja millal wõetakse saatanast wõim? Kõik waenlased ei ole weel Kristuse jalge alla pandud. Päästmise töö ei ole weel lõpetatud. Saatana on weel selle maailma würst. Tuleb aeg, kus saatana heidetakse tulejärwe ühes kõigi pattudega. Siis luuakse uus taewas ja maa, kus õigus walitseb.

Kiivisi lõpeb päästmise plaan, mis algas Kolgata ristil Talle werega ning jünnib päewast-päewa inimeste juures. See läheb täide Kristuse teisil tulekul.

I. I. Babienko ainetel.

Suurnädalatöö

Suurnädalatöö algas hea waimustusega, mis tõi meie hea saawutuse ja palju õnnistusi. Juba kahe nädalaga olime saawutanud üle poole eesmärgist ja lewitunud ligi 1000 „Terwishoiu“ numbrit enam kui möödunud aastal. Peaaegu 900 kaaswõttelejat wõttis tööst oja möödunud 700 ajemel.

Baljud kaaswõttelejad on oma isikliku eesmärgi saawutanud juba esimese ja teise nädalaga. Üks öde Tallinnas on juba lewitunud üle 200 lehe. Ta on hea usimise ja hoolsuse eeskujul meile! Ka pal-

jud juniorid lewitasiid esimesel nädalal 15—30 lehte. Jumal on annud jõudu ja head kordantekut kõigile jelles töös, kes töötasiid teda usaldades ja paludes.

Käes on wiimane töönädal. Tahame jeda lõpetada sama waimustusega nagu algasime. Terwishoiulehe juure wõtame kasutamiseks juurnädalatöös weel emadepäewa numbrit. Eesmärgi saawutamine oleneb sellest, et iga liige oma eesmärgi ületaks. Usaldades Jumalat tahame jeda teha.

Selleks Jumala õnnistust kõigile soovides
W. Suwe.

Emadepäewa puhuks

on ilmunud liidu noorsoo-osakonna väljandel kaks noorte traktaati:

„Sinu ema“
ja
„Sinu isa“.

Need on koostanud Agnes L. Caviness, üks meie tuntumaid noorsootegelasi Kalifornias, Ameerikas. Need kirjutused on leidnud hea hinnangu ka Eesti seltskonna poolt. Käesoleva aasta „Emadepäewalehes“, mis ilmus Emade-

päewa Peakomitee toimetusel, on see sisse võetud.

Meie noored ja juniorid kasutavad seda emadepäewal kinkimiseks oma sõpradele. Sama wõivad ka õed-vennad teha oma tuttavatele lastele ja noortele.

Peale selle on soovitav kasutada ka noorsoo-osakondadel neid levitamiseks avalikkudel emadepäewa ja teiste ettekannete koosolekuil ja jutlustajail kõnede järele. Nende hind on 3 senti tükk.

V. S.

Taimetoitlus

Viimasel ajal on maad võtnud liikumine, mida tuntakse vegetarismi ehk taimetoitluse nime all. Nimi on tuletatud ladinakeelsest sõnast — vegetare, mis tähendab värskendamist.

Selle liikumise pooldajad — vegetaristid — väidavad, et inimese loomulik toit peaks koosnema taimeriigi saadusist, ja et selline toit suudab täiel määral rahuldada meie organismi, ja pealegi värskendab ja tugevdab meid.

Inimese loomulik toit.

Õelkõige püüame kindlaks teha, milline on inimese loomulik toit ehk teiste sõnadega: on inimene looduse poolt määratud lihasööjaks, kõigesööjaks või taimesööjaks?

Waadeldes lomariigi liigitusi, leiame inimestajate klassi esimesest liigist inimese ja inimesetaolised ahvid, eesotsias oranguga. Tõelise küsimus: Miks järgnevad siin ahvid inimesele ja mitte mõned kiskjad lihasööjad loomad? Seepärast, et liigitusel on aluseks võetud see suur anatoomiline ja füsioloogiline sarnasus, mis ilmneb inimese ja ahvi (pealuu, aju, hammastiku ja seedeelundite) vahel. Waatleme neid organeid lähemalt:

Drangu aju oma keermetega ja ergukaiva oma sõlmedega sarnaneb peaaegu täiesti inimese omale, kuna lihasööjail hoomadel on aju hoopis puudulikuma ehitusega, piisides algastmel.

Suukõõbas ja hamastik ilmuvad samuti juurt sarnasust, eriti mis puudutab hammaste arvu (samuti 32!) ja kuju (lamedad purihambad). Lihasööjate (hunt) ja kõigesööjate (jiga, karu) hambad on aga hoopis teistsugused, neid võib pigemini nimetada kihvadeks kui hammasteks. Ahvi süles leidub püüaliini; karul ja leal aga mitte.

Seedeelundid, eriti magu on ahvil niivõrd sarnane inimese omaga, et võhik ei suudagi vahet teha. Ahvil on olemas ka pimesool; lihasööjail aga puudub. Sarnasus ilmneb ka seedeelundite mehaanilises liigutuses ja soolte pikkuses.

Nagu teame, koosneb ahvi toit puu- ja teraviljast, sõnaga: ahv on taimetoitlane. Et aga ahvi ja inimese anatoomias ja füsioloogias ilmneb üsna detailne sarnasus, nagu eelpool nägime, kas ei vihi see asjaolu kõige kindlamini sellele, et ka inimene peaks olema taimetoitlane. Seda tõendavad paljud teadlased (prof. Owen, Linne j. t.).

Linne ütleb: „Hammaste ja seedeelundite järgi otsustades ei ole inimene lihasööja, vaid viljasööja, nagu ahv.“

Ka Pühakivi nimetab, et esimese inimpaari toit

oli „puuvili ja taimed, mis seemet kannavad (teravili).“

Suovitava tõenduse inimese loomuliku toidu kohta toob kasvatuseteadlane ja vegetarismi pooldaja Rousseau oma „Emilis“. Ta kirjutab: Et lihamaits (lihatoit) ei ole inimesele loomulik, ilmneb meile kujufalt laste juures, kes on taimetoitude (piima), küpsiste ja puuvilja järele väga ihtad, kuna lihatoitude vastu jäänud külmaks ja ükskõikseks. Sellest seisukohast lähtudes peab Rousseau otse ülekohtuseks, kui harjutatakse ja sunnitakse lapsi liha sööma, rikkudes seega lapse tervist, ja mis veel halvem — iseloomu.

Lõpuks annab ka looduse lapse rõõmus meel tunnistust, et ta kuulub taimetoitlaste perre.

Kas suudab taimetoit rahuldada meie keha toidutarvet?

Kas taimetoit sisaldab küllaldaselt kõiki neid toitaineid, mida meie organism oma heaoluks vajab? Väide, nagu annaksid loomsed toidud jõudu ja energiat rohkem kui jeda suudavad anda taimsed saadused, ei pea kahjuks sugugi paika. Selle süttab ümber juba see tõsiasi, et tugevaimad loomad maailmas toidavad end ainult taimeriigi saadustega. Võtame näiteks kas või meie hobuse. Oma inestamisväärtuse jõu ja vastupidavuse annab ta lihtsaimaist taimeriigi saadustest — heinest; harva saab vaid kaeru. Ehk võrdleme näiteks lihatoite tarvitajat eurooplasi taimetoitu sööja neegriga, siis näeme, et viimane ületab oma jõult ja vastupidavuselt esimese. Kas ei kõnele see küllalt mõjuvalt taimetoidu kasuks?

Siin olgu tähendatud, et need rahvad, kes juba tuhandeid aastaid tagasi seisis kõrgel kultuuritasemel nii vaimset kui ka kehakultuuriliselt, need olid kõik taimetoitlased, nende surevaimad olid weendunud vegetaristid, kuna lihasööjad rahvad (Austraalia päriselanikud, Aafrika võjainimesed, eskimod j. t.) — on püüinud kuni tänaseni kultuuriliselt madalal tasemel. Siin ilmneb see tõsiasi, et taimetoit loodustab ajutegemust enam kui lihatoit; ta annab ka kehale rohkem paenduvust ja tugevust.

Kui jälgime statistikat rahvaste toitluse kohta, siis leiame, et $\frac{3}{4}$ maailma rahvast elatub taimetoitust ja ainult $\frac{1}{4}$ tarvitab liha. Terve Aafrika, Aasia ja Lõuna-Ameerika rahvad oma enamikus on taimetoitlased. Ja nagu juba mainitud on Aafrika või Ameerika päriselanik oma lihtsa toidu juures palju tugevam kui näiteks eestlane, kes tarvitab kohutavalt palju liha, võrreldes teiste euroopa rahvastega.

Tervise eest hoolisemine

Tervise eest hoolisemine kuulub meie tähtsimate põhimõtete hulka. Sest tervis on elu. Terviseft oleneb waimu täius.

Meie ei saa otsesõõe terwiit wõtta. Me ei peaks ka terwiise pärast kartuses olema. Kuid peame tege ma kõit, mis wõimalik, et oleks parem terwis.

Talwe möödudes tunneme nagu oleksid need päewad meie elu piiranud ja alla jurunud. Me wade toob jälle nuji ja häid wõimalusi wärske toidu ning kofutatwa õhu ja päikese näol.

Tarwis on olla tähelepanelik jelles, mida meile pakub loodus, milles Looja atwaldab oma lootwat wäge.

Käesolewa numbriga alates püüame anda oma lehes mõningaid juhatusi terwiishoiu küsimuses, et õhutada ja õpetada asju, mis on meile tarwis ja wõimalik.

Siiit näeme, et lihatoitud ei ole juugugi terwiislikumad ega jõudwandumamad nagu püütakse wäita.

Mida peab sijaldama toit?

Teame, et meie keha wajab uute rakkude ja kudede moodustamiseks ning kulutatud energia asendamiseks alataja uut ehitusmaterjali — toidu näol. Ei ole aga kangelsti ükskõit, millist ehitusmaterjali meie oma organismile anname, kas täiswäärtuslikku wõi alawäärtuslikku.

Toit peab eelkõige wastama meie keha nõudeile, j. t. ta peab sijaldama küllaldajel määral kehale tarwisminewaid toitaineid — **walku, raswa, süsiweisikuid**; peale selle **toitejooli, witamiine**, ning lõpuks weel **aluseid** ja **happeid** õiges wahekorras.

Toon siin mõningaid huwitawaid andmeid ja märkmeid toitlusuüsioloog prof. K. Woiti uurimuseft. Täiskaswanud inimese keskmine päewane toitainete tarwe: walku 118 gr., raswa 56 gr., süsiweisikuid 500 gr., joolasid 20 gr. Siiit nähtub, et kõige rohkem tarwitab inimene süsiweisikuid. Lihas aga — mõne wäikse erandiga — pole üldse neid olulisi toitaineid. Seewastu on taimjed saadused, eriti terawili neist wäga rikkad (50—60%); lihas on walku 10—20%. Mis puudutab kolmandat toitainet — raswa, siis leidub jeda meie põhjamaa taimedes üldiselt küll wähe; kuid on ka ükikuid raswarikkaid jõogiaineid nagu pähklid, kus raswa % on isegi kõrgem kui sealihas. Ent uurimused on näidanud, et raswa wõiwad teatud määral asendada ka süsiweisikud, tafakaalustades seega keha raswatarwet.

Nagu eelpool nimetatud, wajab inimene peale selle weel mitmesuguseid toitejooli umbes 20 gr. päewas. Toitejooladest on loomsjed toidud aga wõrdlemisi waejed, eriti mis puudutab olulijemaid jooli — rauda ja fosforit. Kuskiit ei saa meie

rauda rohkem kui juft rohelistest jõogiwiljadest (jalat, ipinat, porgand).

Nagu uuemad uurimused näitawad, on fosfor hädawajalik kondikawa arenemisele ja eriti peaaegu tegevusele. Krahjuks leidub jeda wõrdlemisi olulist ainet loomsjes toidus kaunis wähe.

Kaunwiljas on fosforit 1,5%

Lihas ainult 0,5%

Ses suhtes on taimjed saadused loomsjeist jällegi kasulikumad.

Ei wõi siinkohal mainimata jätta ka witamiine, milles wäga suur tähtsus meie organismi heaolule. Need elulised ained on waid taimeriigi päritoluga. Kuigi ei tunta witamiinide keemilist koosteiju, siis on pandud tähele nende kasuliku toimet, ja neid halbu tagajärgi, mis ilmnewad paratamatult witamiinidewaeje toidu tarwitamisel (skorbuit, beriberi j. t.). Kõid need haigused kaowad aga iseenejeft, kui hakatakse tarwitama täiswäärtuslikku taimetoitu, eriti rohelist aedwilja ja asendamatu puuwilja.

Taimne toit sijaldab weel mitmesuguseid orgaanilisi happeid (puuwili, marjad) ja eriti rohkesti aluseid (fõogiwili), mis mõjuwad organismile teatavasti wärskendawalt, seedimist edendawalt. Toitlusuüsioloogiliselt on wäga tähtis, millises wahekorras on alused ja happed meie toidus. Loomuliku toituje juures peawad alused olema ünekaalus ehk äärmisel juhul tafakaalus hapetega, wastasel korral wõib tekkida raskeid terwiislike rikkeid ja häireid organismis. Aluste ülesanne on teatavasti neutraliseerida kahjulikke happeid, mis jattunud keha ebadige toiduga wõi on tekkinud seedeprotsessi tagajärjel. — Loomsjes toidus on aga happed juures ünekaalus, milline tõsiasj ei ole aga juugugi kasulik terwiisele.

Kui me tahame oma toitu wiia õigesse wahekorras (aluste ja hapete suhtes), siis peame tõstma aiajaaduste tarwitamist mitmekordjeks. On ju meil aiajaaduste tarwitamine wäike.

Taimetoit — arstimiks.

Nagu eelpool nentisin, sijaldab loomne toit, eriti liha, palju happeid. See hapete ünekaal põhjustabki seedetehäireid ja isegi tõsijemaid haigusi. Taimne toit on seewastu aga rawiwa toimega. On ju arstiteaduses tarwitatawad arstimidki oma enamikus taimeriigi päritoluga. Kas ei kriipsuta see taas alla taimsete saaduste kasulikkust!

Taimetoit kaitseb ka haiguste eest, eriti mis puudutab nakkushaigusi.

Wõib öelda, et taimetoit isegi pikendab eluiga. Suwitaw on siinkohal märkida, et taimesööjate loomade (kaamel, elewant) eluiga on palju pikem kui lihasööjatel kiskjatel.

Toitude kokkuseade

Dige toitude kokkuseade.

Miks ei või me toitused kokku seada nõnda, kuidas me oleme harjunud lapsepõlvest alates ja kuidas on kõhjal tarvitusel?

Suurem osa nendest kokkuseadetest on täiesti waled, sest:

1. Seatakse kokku aineid, mis koos süües pole head kõhule, waid tekitavad käärimisi ja puhutusi; see ongi paljude haiguste ja hädade põhjusiks.

2. Üldijelt tarvitatawad toidud ei sisalda wajalikke toitaineid õiges wahekorras; sageli puuduwad leelised ja happeid sisaldawad ained; paljudel juhtumitel on toit liig walgurikas, mis tekitab hapendumist ja laguaineid; tihti tärklikerikas, aga mineraalaineid ja witamiine, mitte seda, mis ta miinidest.

3. Harilikult süüakse põhjalikult keedetud toitusid, selle läbi ei saa keha ka nendest toitainetest, mis loomulikuna sisaldawad kõiki wajalikke aineid, ka mineraalaineid ja witamiine, mitte seda, mis ta wajab, kuna just keemise läbi muutuwad nad tui-maks, tähtsusetuks ja raskesti seeditawateks.

4. Tihti segatakse liig palju aineid ühte sööki.

Kii peafime toitude kokkuseade juures tähelepanema,

a) et ei puuduks toidud, mis sisaldawad mineraalsoole ja annawad leelistagawara;

b) et toidus oleks süsiweikuid, walku ja raswa; aga

c) et ka ühtki nendest kolmest aineist ei oleks liigijelt, nõnda et saadaks nende õige waheford;

d) et ei tarvitataks toite, mis koos tekitawad käärimist.

Wale kokkuseade.

Looma- ja taimerasw, näiteks n.n. taimewõi loomaraswast ja õlist koostatud; sellewastu puhast taimewõid wõib aga wäga hästi kasutada.

Puuwili ja juurwili koos. Borgandid, naerid, kaalid ja kapsad sisaldawad wäga palju kõwu seedimatuid aineid (nagu tselluloosi j. m.), mis seediwad seetõttu kauem ja jääwad kauemaks maffu, kuni nad on wajalikult soolte jaoks ette valmistatud. Puuwili seisab aga wähe aega maos, seepärast ei peaks tarvitatama koos puu- ja juurwilja, sest kogu toit ei lahku maost enne, kui kõik on wajalikult seedinud; puuwilja juhkruained wõiwad aga kauemaks maffu jäädes tekitada käärimist. Beenemaid aedwilju nagu roheliisi herneid, tomateid ja teisi, mis walmitawad päikele käes, wõib tarvitada koos puuwiljaga. Dumm wõib ka kõigi juur- ja aedwiljadega koos

jüüa. Mõningad kannatawad hästi ka marju ja juurwilju koos; tuunipuuwilju ei peaks aga koos juurwiljaga söödama.

Piim ja juhkur ja eriti ühenduses muna on halb kokkuseade ja wõib tarvitada ainult wäga wäiksel hulgal.

Sapu puuwili leiwaga wõib teiste tärklist sisaldawate toitainetega koos põhjustab paljude juures käärimist, kuna happega ühenduses ei saa sülg nii hästi mõjuda tärkliwale. Kui leib on riititud, siis wõib see kokkuseade olla; toored faerabelbed põhjalikult närituna imewad ka ülejäänud happe ära. Tundelikkudele kõhtudele tekitawad ka kartulid ja terawili koos käärimist.

Mitmed walfusisaldawad toained koos põhjustawad käärimist, näit.: muna ja piim; juust ja piim; kaunwili ja muna; kaunwili ja pähklid; kohupiim ja muna; kohupiim ja pähklid; kaunwili ja kohupiim; mingil tingimisel ei peaks neid walgurikkaid toite tarvitama koos lihaga.

Sead kokkuseaded on:

Terawili, magus puuwili ja pähklid;

terawili piimaga ja magusa puuwiljaga;

terawili munade ja juurwiljaga;

terawili munade ja puuwiljaga;

terawili, aedwili ja pähklid;

terawili, kohupiim ja juurwili;

kartulid, juurwili ja muna;

kartulid, kohupiim ja juurwili;

kartulid, juurwili ja pähklid.

Kuna leib (terawili) sisaldab peagu kõiki toitaineid heas wahekorras, wõib teda tarvitada koos kõigi teiste toitudega, wälja arwatud nendega, kus on palju happeid, näit. hapu puuwili.

e) On tähtis, et igapäew hoolitsetakse toortoidu eest, wähemalt, et oleks igal söögiajal natuke toortoitu wõi kord päewas täielik toortoit.

f) Mitte palju aineid üheks söögiks kokku segada, mitte ainult ühele taldrifule, waid ka kogu toiduajal; mida ei wõi jüüa koos ühel taldriful, see ei peaks tulema ka koos maffu. Ometi igapäew peaks tooma toidus rohkesti waheldust: teine aedwili, teine puuwili, teine leib, teine salat, terawili teises wormis, ka teises wärwis; wähemalt seda, mis pakub aastaaeg.

Juhime tähelepanu

Wõiks ära kasutada õpetused „Meie Uja“ terwishoiu-numbrist terwise eest hoolitsemise ja loodusliku rawimise kohta. Rewadisets rawiks on selles toodud rawimtaimede teede retseptid.

Köögiviljade kasvatamisest

Kewad pakub meile mitmejuguiseid hüvesid, nende hulgas ka wärsket, rohelist köögivilja, nagu salatid, rediseid j. t. Nagu teame, sisaldab köögivilja mitmeid olulisi aineid ja lihanendeid (mineraale, witamiine), mis puuduvad näiteks lihas, ent mis on hädavajalikud meie organismi heaolule. Kellel ei ole võimalik neid kasulikke köögivilju turult osta, kuid kes omab aia või tükikeste maad, peaks neid ise kasvatama ja sellega juba käesoleval kewadel algust tegema.

Järgnevalt püüan anda asjahuvilistele mõningaid juhiseid tähtsamate toorelt tarvitatawate köögiviljade kasvatamise kohta.

Salat.

Külw wabamaasse tehakse siis, kui ilm on juba täiesti soojad. Kui on võimalus taimi lawas või toas kasvatada, siis võib saada salatit muudugi palju warem. Külwitihedus oleneb salati liigist; peajalat wajab korralikuks areamiseks vähemalt 20 sm wabet igapidi; lehtsalat aga palju vähem. Salat armastab huumuserikast, wärskelt wätatud kergepoolset sawiliiwamaad.

Walguse suhtes ei ole salat väga nõndlik, mistõttu teda võib edukalt kasvatada ka puude all ja warjus. Poolwarjus kaswanud salatid on isegi mahlasemad. Et fogu juure oleks meil wärsket salatit, jelleks tuleb teha iga kuu nädala tagant uus külw.

Sorte: *Maifuningas* (peajalat); *Ujtraalia* walge (lehtsalat).

Spinat.

Spinat sisaldab rohkesti rauda ja walku, mistõttu ta on asendamatu toidulisand nii haigeile (werewaeisele) kui ka terveile.

Spinati kaswunõuded mullalt on umbes jamaad, mis salatilgi. Muld olgu rammus, niiske ja soe. Peenrale külwatakse 4 rida, taimede wahereas 10—15 sm. Kaswuajal tuleb tekkima hakkawad õiewarred ära murda, wastasel korral lähewad taime lehed puiseks ja ka saak väheneb tunduvalt. Saaki korjatakse mitu korda; ühest taimele wõetakse korraga 3—5 lehte, et ta võiks veel edasi kaswada.

Sorte: *Wiktoria*, *Siigla eskimo*.

Redis.

Kaswunõuded mullastikult on redisel märksa wäiksemad kui eelmistel kultuuridel. Wajab siiski rohkesti niiskust; kuivas maas hakkab kergesti õitsema, lähew putke ega kaswata midagi alla. Külwi wahelanguised nagu spinatil. Et alati oleks laual wärsked redis, jelleks tuleb iga kuu nädala tagant teha uus külw.

Redis sisaldab sinepiõli, mis mõjub teatawasti ergutawalt seedeelunditele ja fogu kehale.

Sorte: *Non plus ultra* — warane, (külwist walmimisei wajab 30—40 päewa); *Saffa wõiredis* — hilisem, suurem.

W. Ilves.

Toidu eeskirju

Nõgesesupp.

Wõetakse õige noori nõgeseid wajatav osa, pestakse külmas vees, ja siis walatakse keev wesi üle pestud nõgeste, ning lastes seista kuumas vees mõni minut, kallatakse wesi uuesti ära ja nõgesed peenendatakse. Nüüd pannakse nõgesed keema paraja osa veega, lisatakse wajalik osa taimeõli või lehmavõid, soola ja muud maitseainet. On nõgesed pehmeks keenud, võib soovi korral kogu leem välja kurnata, nõgesed läbi sõela hõõruda ja läbi hõõrutud nõgesed leemele juure lisada, aga see võib ka teemata jääda. Nüüd võib soovi järele teises nõus pehmeks keenud riisi juure lisada, siis munakollaseid läbihõõrutult juure kallata ning samal moel läbihõõrutud hapukoort maitse järele juure lisada.

Selline supp on eriti tervisele kasulik oma raua-sisalduse poolest, ja teda on soovitav nüüd kewadel valmistada, millal muud rohelised ained wähesaadaval ja kallid.

Maitsev kartulikeeduvee-kaste.

Hästi pestud kooritud kartulid pannakse paraja rohkuse veega ja paraja soolaga keema. On kartulid pehmeks keenud, walatakse keeduveesi teise puhtasse keedunõusse nii palju kui kasteks arwatakse waja olevat ja lastakse uuesti wäiksel keeda. Samal ajal hõõrutakse 2—4 munakollast kausis, lisatakse hapukoort munakollastele juure ja ka õige pisut peent jahu ning hoitakse, et jahu ei läheks mitte klimpideks, ning see segu hõõrutakse kausis segi juure lisades jahedat kartulikeeduvett. Siis walatakse kogu see segu aeglaselt keewa kartulikeeduvee juure ning segatakse wiimast kogu aja, et hoiduda kokkukeemise eest.

Munawalgeid ei või juure lisada seepärast, et kaste kaotab siis oma ilusa kollase ja selge värvi ning ühtluse. Maitse peenendamiseks võib juure lisada sidrunihapet või sidrunimahla.

Selline kaste on hästi maitsev ja võib tarvitada peagu iga toidu juure.

Suuteline õpetaja

22. oja.

Kuidas küsida küsimusi.

Ära nimeta enne küsimuse küsimist õpilase nime, kuna tihti viimane satub teetõttu ärevusse ning vastus temalt jääb siis üldse andmata; ja maal ajal niisugune tegevus viib ka teised klassiliikmed tähelepanematusse, nii et nad ei pane tähele vastust ega järgnevaid küsimusi. Me olenem kindlasti mõnes klassis näinud niisugust küsimise viisi: „Johannes, palun vasta see...?“ või jälle: „Marie, ehk sa vastad selle küsimuse...“ Reed, keda nimetati, peavad siis kuulama, kuna teised hingavad fergemini ning lastuvad tähelepanematusse. Selnimetatul asemel tuleb tarvitada jellist küsimisviisi, et küsid enne küsimuse, siis peatud hetkeks, andes kõigile võimalust mõelda, ning siis nimetad õpilase nime, kellelt tahad küsida. Seline tegevusviis juhib kõiki tähelepanemisele, ning peatuspaus saab rõhkem kui tahtud sellega, et juhuks, kui esimene õpilane ei suuda küsimusele vastata, on mõni teine õpilane kohe valmis vastama.

Kunagi ära küsi kavaluse või kinniharamise küsimust. Kunagi ära mõjuta oma õpilasi andma vastust, millega neid tahad üllatada sel teel, et pärast ütled omalt poolt vastuse, mis on otse risti vastufännu nende vastusele.

Kindlasti on see teada, et küsimine peab toimuma õpilaste seas läbigei selle asemel, et käia seal kindlaksmääratud korra järele. Kui Karlilt kunagi muul ajal ei küsita kui just peale Viktori, siis Karl kuulab, millal tuleb Viktori kord ning teab, et tema on siis järgmine, ja ta võib umbes ka arvata, milline küsimus tuleb temale. Karl võib lasta siis nõnda paista, otse kui oleks ta õpetäiki hästi õppinud, kuna ta tõelikult jeda pole teinud.

Reeglina võib maksta see, et isiklikud küsimused tuleb alati eelistada üldistest küsimustest. Siiski üks juhuslik küsimus asja kohta, mis on õpetäiki ainega kuidagi ühenduses, on abiks selles, et aitab leida üles, millised õpilased tõesti mõtlewad ning õpivad oma alustpanevatest läbieludest.

Võib-olla, et kõige tõhjem hoiatus, mille peab andma, on see: „Ära jutlusta!“ Niisuguse õpetamisewiisi läbi on aetud hingamispäevakoolist eemale rõhkem õpilasi kui ühelgi teisel teel. Käesolewaga pole öeldud mitte jeda, et õpetaja ei peaks tegema tõhst üleskutjet, või et ta ei peaks kohandama õpetäiki meie elule ja ajale; kuid kuni moraliseerimine, õhuke pinnapealsus ja isegi alaline manitsemine wiivad mitmed tublid poisid ja

tütarlapsed niikaugele, et nad tunnewad wastumeelsust õpetäiki läbiwõtmise wastu.

K a k s ä ä r m u s t.

Õpetäiki läbiwõtmisel klassis tuleb ifka ette kaks äärmust (liialdust), millest peab hoiduma. Ühel juhtumil õpetaja wõtub õpetäiki läbi ainult nii, nagu see on trükitud, jättes tarwitamata illustratsioonid ja teised abiwahendid; ta ei jutusta juhtumeid huwi äratamiseks ega püüa tõde kohandada isikupäraselt, olgu see siis ainult niipalju, nagu see on awaldatud trükitud õpetäikis. Õpetaja, kes kaldub küsima ainult trükitud küsimusi ilma mingisuguse teijendita, on rahuldatud pagoi-jarnaste wastustega, milliseid ta nähtawasti tahabki saada. Teine äärmus ahwardab õpetajat siis, kui ta täidab oma meele kuni wiimse ühikasjani ajajärjestusega, maadeteadusega, ajaloo ja õppepunktidega ning lajeb aja mööduda lihtjalt õpilastele rääkides. Niisugune meetod on niisama halb kui esimene.

Tagajärjerikkaks õpetamiseks on wajaik, et õpetaja tunneb oma õpilaste wajaiku, seisukorda ja wõimeid. Ta ei pea minema mitte kaugeemale, mitte kiiremini ega sügawamale ainesse kui tema õpilaste meeled suudawad talle järgida. Õpetaja peab end walmistama ette nõnda, et ta saab wõimeliseks õpetäiki punkte ette tooma mõjuwal wiisil; kuid rõhkem kui midagi muud, peab ta õppima tõde nõnda esitama, et see puundutab südant ja mitte ühispäinus ei mõjuta mõdistust. Mõni õpilane võib olla wõimeline üttema Jumala sõnast peast ühe kirjakoha teise järele; ta võib teada kõige õnnistusrikkama tõotuse sõnu, peatükke ja salme, mis sisaldawad kõige tõhjemaid hoiatusi, kuid niikana, kui ta pole õppinud wõtma nende tõelise tähenduse iseendale, pole neil kirjakohadel mõju tema tegevusele. Tal on küll silmad, aga ei näe; on kõrwad, kuid ei kuule. Wormilik, eluta wainuta õpetaja kujundab wormilikke, eluta ja wainuta õpilasi.

S u u r õ p e t a j a.

Me teeme hästi, kui õpime suure õpetaja elu ja wiisiisid. Tema oli üks õpetaja „Jumalast tulnud“. Mõned, kes kuulsid Teda õpetawat, sõnasid: „Ükski inimene pole õpetanud nõnda nagu see siinane.“ Ta õpetas kui see, „kellel oli meelewald“, ning mitte nõnda, kui teised temaaja õpetajad. Kaks isikut, keda Ta õpetas, ütlesid pärast: „Ets meie siidamed meie sees ei põlenud, kui Ta meiega rääkis tee peal ja kui Ta meile kirju ära seletas?“

Nagu Tema oli saadetud maailma, nii saadab Ta ka oma õpetajaid tänapäev. Warustades neid jelle jõuga, mis Temaile on antud, teeb Ta neid võimeliseks rääkima nõnda, nagu teised pole rääkinud, annab räägitud sõnale jõudu ning mõjutab nende südameid, kes on õpetatud sõna vastu võtnud ja aulijele tõele järginud.

Pane tähele Kristuse meetodit kui Ta õpetas tõde Saamaria naisele (Joh. 4, 4—42). Ta oli juba õpetajaks kui soovimata külaline, kes astus nüüd sõpruseta naabruses. Seltskondliku elu eelotsused ning usuline võistlus tegid ühtekokku seisukorra päris segaseks. Õpilane oli lootustandmata ning ligipääsmatu. Õpetaja aga ei kohkunud jelle lootujeta väljawaate pärast. Võites oma õpilase tähelepanu otjekohasel ja lihtjal viisil, juhtis Ta taktikalt jutujamist asjadele, mida õpilane tundis ning millest ta oli huvitatud. Suuri tõdesid jellest õppetükist, mis Ümisteegija tahtis õpetada, illustreeris Ta lihtsate, käepärast olevate asjadega. Ta ei kaldunud kõrvale oma eesmärgist ei mõtetele waba woli andes ega kunstlike küsimustega. Iislikul teel istutas Ta tõde jelle õpilase kõige sügavamale südame põhja. Ta õpetas suure tõsidusega, andes oma kõige paremat juhatust, kõige

aulijemad tõed jellele ühele õpilasele, ning jeda kõige selgemal võimalikul viisil.

Tagajärjed on väga üllatavad: „Aga palju Samaaria rahvast jelt linnast uskusid tema naise kõne pärast. . . . Ja palju enam uskusid tema (Jeesuse) sõna pärast, ja ütlesid naise vastu: Meie ei usu mitte enam sinu kõne pärast; jelt meie oleme ise kuulnud ja teame, et Jeesinane on tõesti maailma Ümisteegija Kristus.“

Tagajärjerikas õpetaja õpetab alati õppetükki; ta tarvitab ainult wähe aega jelle rääkimiseks, mis jeltajad on ütelnud. Kirjasa, mis moodustab igapädalase õppetüki, sisaldab enesest teatud fakte. Esiteks peab neid tõsiasju nimetama, siis õppima ning järgnevalt analüüsima, et teha kindlaks nende tähendus, kas jee tähendus on wainulik wõi ajalik wõi mõlemad kokku. Jee õpetaja ei püüa kunagi õpetada kõike jeda, mis ta õppetükist teab. Ta peab teadma õppetükist palju rohkem kui ta juudab jelleks määratud ajaga õpetada. Oma teadmise täiuselt ta otsib hoolikalt välja need punktid, mis on kõige kohasemad tema õpilastele. Neid wäheheid wäljapaisiwaid punkte püüab ta kinnitada kõwasti oma õpilaste meeltesse.

Kool Aafrikas

Oleme tohtinud pidewalt rõõmustada Samuel Town'i hingamispäewa-kooli liikmete tõsiduse üle nende kohustusel Jumala vastu. See kool on asutatud Waterloo WB-laste töö tulemusena ning koosneb umbes 40—50 isikust, kes weel ei ole teinud seadust Issandaga ristimise läbi, kuid nende juhe koguduse korrale on otjekui nad oleksid wanad advent-usklikud.

Rimistu lugemise puhul iga kohalolija liige wastab kuuldawalt ja ühtlasi teatab kui juur on ta annetus. Kui mõne puuduja nimi kuuldu, siis kõikide huwi tõuseb haripunktile, kuna keegi kohalolijate seast teatab jelle puudumise põhjuse ja annab üle annetuse, mida puuduw liige saatnud. Wäga harwa juhtub, et puuduja ei ole teatanud oma puudumise põhjust mõnele kaasliikmele wõi ei ole mõelnud annetusele.

See olukord jätab erilise perekondliku mulje külalisele. Ollakse hästi informeeritud iga kaasliikme käekäigust ning tuntakse ühtekuuluwust. See võimaldab liikmeid käituda diglaselt ja otjekoheselt kaasliikmetega. Kui on wajalik fedagi julgustada koolist tihemini oja wõtma tulla, siis tehakse jeda otse awalikult kõikide kuuldes. On keegi mainijuse wääriline mõne teise asja pärast, mis arwatakse kahjulik olevat kooli kuulsusele, siis arwatakse jee olukord ka otse perekondlikult ja koha peal. Keegi ei haawu märkuste üle, jelt iga juhus

harutatakse ühiselt ja erapooletult ja tulemus on kõikide hääl. Suwitaw nähe — 50 liikmeline perekond juudab arutada omad asjad üksmeelses ja armastuses. Saladus jääb perekonna piiridesse, jenal ei ole kõrwu. . . . Kõikide huwi on ühe huwi, ja ühe huwi on kõikide huwi. See kool on saanud küla auks, ja wäike palwela, mille liikmed ise ehitajid, on nende uhkus. See peetakse jeesmiselt kui wäliselt hästi korras. Klupitud ja ekk eraldawad igapäewajuse pühast. Wäliselt on jee palwela ka ilusaim paik terwes külas.

Teid ekk rõõmustab ka kuulda, et pea saawad 10—15 nendest hingamispäewakooli liikmeist ühendatud kogudusega ristimise läbi.

Annaks Jumal meile rohkem jarnaseid hingamispäewakoole!

Waterloos,
17. märtsil 1938.

Amanda Nuka.

V. Schön-Suve.

Meie koguduste liidu osakondade sekretär Valent Schön on võtnud endale nimeks *S u v e*.

Misjonipõllud

Walge Radsehah maal.

G. A. Campbell, Kauge-Ida divisjoni kirjandusosak. juhataja.

Sarawak, mis on umbes üks neljandik Borneo saarest, nimetatakse walge Radsehah maaks. On waja ainult pealinnast Kuchingist natuke maad wälja minna, kui oledki dshunglis ja metsikute dajakkide keskel. Pealinnakambriid tunnistawad nende inimeste toorusest ja jõakusest, nad olid warem kirglikud pealinnikuid. Walge radsehah karm walitsus on teinud sellele koldeusele lõpu.

Misjoniseltjõid on suutnud seni waewalt midagi teha nendele inimestele dshunglis. Me oleme Kuchingist 60 km eemal teinud hea alguse ewangeeliumi kuulutuses. Kätab siigawa mulje, kui wõrrelda neid noori dajakke, kes on kristlased ja neid, kes on paganad. Ühel pool on poolalasti naised ja tüdrukud, ümber käsiwarte, puuwade ja jäärite randwõrud; teisil pool on puhtalt ja korralikult riietatud noored inimesed, kelle näost särab wastu rõõmus lootus.

See wähe annab tunnistuse ewangeeliumi wäest, mis muudab räpased, hukkäläinud inimesed puhtateks, õnnelikeks Jumala lasteks. Meie noored dajakkidest kristlased õpivad meie laulsõid, mis on tõlgitud nende keele. Kui heameelega laulawad lapsedki neid laule. Siljuti asutatud kool on leidnud dshunglis hea lugupidamise.

Müüd, kui ma olen Sarawakist ära, ma tihti kujutan neid wäikseid särawate nägudega lapsi, kes laulsid oma armastatud laule. Mul on soow päästa neid lapsi paganlusest.

Loeng 7. mail.

Suured töötamata maa-alad Malai unioonis.

E. A. Moon, Malai uniooni esimees.

Malai unioon kujutab eneses huwitawat misjonipõldu oma paljude linnade ja maade poolest; ta wõtab enda alla Malai riigid, Strait Settlementi, Siiami, Prantsuse Indo-Siina, Britti Põhja-Borneo, Brunei ja Sarawaki. Seal walitsewad wäga mitmekesised keeled, kimbud ja wiisid, walitsused, rassid ja religioonid. Sel laial maa-alal on meil suur ülesanne, piklikult öelda, weel waewalt järmeotstega puudutatud. Misjonid ootawad sellel põllul rõõmikuulutust Issanda peatsest tulekust.

Meie wäike tööliste pere on 42 miljoni keskel tõesti wähenen. Wiis kuwendikku elanikest sel mis-

jonipõllul elab maa-alal, kus me ei ole weel alanud oma tööd. Prantsuse Indo-Siinas ei ole meil neljas suures riigis täielist wabadust ewangeeliumi kuulutada. Siiski leiduwad seal küladest grupid, kes nimetawad end seitsemenda-päewa-adventistideks ja on midagi kuulnud kolme-ingli-kuulutusest. Kogu Siamis on meil ainult kolm wõi neli misjonijaama; paljud maa-alad on weel puudutamata. Mitte palju teifiti on lugu Malai riigides Britti Põhja-Borneo ja Sarawakis.

Ülesanne on suur ja siin peab sama weel palju tehtud, et inimesi ette valmistada Issanda tulekuks. Koolimata lugematutest raskustest, mis kuulutuse käiku takistawad, on töölistel heas meeleolus; nad usuwad, et Issand omal ajal näitab tee ülesande täidewiimiseks.

Meie misjonärid ja pärismaalastest kuulutajad anduwad oma tööle ja otsewad wäsinatult nii palju inimesi kui võimalik üles, et neile õpetada armuõpetust. Tagajärg ei jää tulemata, hinged wõidetakse. Meie misjonikoolid ja arstlik töö aitawad selleks palju kaasa, et eelarwamusi kõrvaldada.

Paluge Jumalat, kui mõtlete Malai uniooni töö peale, et tema tajandaks meile tee sel suurel maa-alal meie ülesannet täide wiia.

Loeng 14. mail.

Lahtised uked igalpool.

S. A. Wellmann, General Konv. h.-p.-k. abisekretär.

General Konverentzi nõukogule esitati üleswaade rahalisest seisuforrast meie misjoniplaanide teostamiseks, siis eesistuja ütles muuseas järgmised sõnad: „Kui meie ka wabastaksime iga mehe tema praegusest kohustusest, et teda saata uuele tööpõllule, siis ei aitaks ka sellest, et ainult üht kümnendikku palwetest täita, mis meile esitatakse.“ Milline ülesanne ja wastutus kõigile adventistidele!

Seda ei wõi olla, et me kord wõidetud seisukohad jälle käest ära anname. Me peame ka edaspidi noori inimesi, kes misjonipõldudel usu wastu wõtawad, ette valmistama misjonitöö jaoks oma rahwa keskel, sest nad on meie lootus meie töö edasiminekuks ja lõpulewiimiseks. Igal nädalal toodud h.-p.-k. anded lähewad töö ülalpidamiseks, nimest misjonijaamade, koolide, kirjandusladude ja rawiasutuste töö jatkamiseks.

Me vaatame waimus Siinale, kes sel raske-

tunnil ootab abi järele; Indiale ja Burmale, kus on sadanded miljonid inimesed, kes on veel paganlikus pimeduses; Lõuna-Ameerikale, kes on katoliku mõju all; Kesk-Ameerikale, kes töö arandes vajab meie eestpakkumisi ja toetusi; Põhja-Aafrikale, kus paljud muhameedlased ootavad viimast armuõpetusekuulutust; ja Lõuna-Aafrikale, kus misjonärid edasi lähewad oma tööga Angolas, Kongoos, Njassamaal, Mosambikis ja Rhodesias. Nädalast nädalasse peaks meie piiskop seisma nendel misjonipõldudel, et meie ühe osakonna eest hoolitsemises ei unustaks teisi.

Loeng 21. mail.

Meie töö Jaapanis.

A. N. Nelson, Jaapani uniooni esimees.

Jaapani usklikud lasewad jüdamlikult terwitada hingamispäewakooli liikmeid kogu maailmas.

Suwitaw oleks koguneda ühisele juurele koosolekule ja seal kõnelda Jumala aulise töö lõpetamisest, mis toimub terwes maailmas. Loomulikult on see võimatu, aga see aeg ehk ei ole fangel, millal täitub meie igatsus.

Ma just lõpetasin ringreisid Jaapanis ja Formoos. Jaapan on 80 miljoni elanikuga tihedalt asustatud maa-ala Kauge-Idas. Oleme Jssandale tänuks 1100 kaasuõpilista eest Jaapani misjonipõlde. Tuhendeid hingi peab saama veel võideldud tööle. Meie ees seisab tohutu suur ülesanne.

Adwentkirjanduse läbinüüf on umbes 60.000 jenni eest aastas, aga see peab suurenema mitnekordselt, et kuulutada tõde jellele maale. Meie koolides ei jattu ruumi külastajatele. Jaapani noorus vajab kristlikku kasvatust, et wiia edasi kuulutust. Peame juure ehitama uusi õppeasutusi.

Tokio sanatoorium õhitub liig väikseks haigetele. Oleme kawatsevad ehitada ka Kobe linna ühte nüüjagust haiglat. Wajame haigerawitsetajaid suurendatud arstlikule tööle.

Kuskil mujal maailma osades ei ole lewinenud tiifikus jellijest, kui Jaapanis. Jssand kutsub meid päästmistöle.

80.000.000 hinge päästmine on suurem ülesanne 1100 usklikule, kui nad seda täita juudawad, jellepärast palume õdesid-wendi kogu maailmas toetada meid oma wahenditega.

Suurim wajakus on kirjanduslao ja trüfikoja täiendamiseks. Wajame kooli õppewahenditega ja haiglaid, et aidata tuhandeid. Sahaliin, Formoosa ja Lõunamere saared, kus on alustatud uue tööga, nõuawad suuremat toetust.

Loeng 28. mail.

Arstlik misjonitöö Jaapanis.

R. Kuniya, evangelist.

„Kas teie wõite jelle wäikese tütarlapse kätt päästa?“ küüis murelikult 11-aastase tütarlapse Mutoyama Kiyomo onu.

Arst kõrwaldanud jidemed käelt, leidis jeda põletikus jinijena kuni õlani.

Umbes kolm kuud tagasi oli freimustanud õnetut tütarlast kodujänes, millest ei aimanud ta mingijagust hädaõhtu ja mängis edasi. Järgmisel päewal tekkis sõrmes põletik, mis haaras terve käsiwarre. Kohalik maafonna arst rawis, aga tagajärgedeta. Wiimaks otjastas arst kätt, kui rawimatut kõrwaldada — amputeerida. Wanemate meeleheide oli suur. „Kas siis ei leidu enam kedagi, kes wõiks veel päästa lapse kätt?“

Õnneks oli jelle tütarlapse onu meie haigla elektrik. Ta soovitas wanematele last meie haiglasse tuua. Nii ka toimiti. Meie arst nuris põhjalikult kätt, mis oli nüüd kahelkordjelt suureks paistetunud ja lõigatud haawadest jookkis mäda. Terwe käsi nägi jinine wälja. Üks sõrm oli mustenenud ja mädaniku tõttu langes üks osa ära. Haige seisuford oli kirjeldamatu. Wanemad usaldasid teda täiesti arstide hoolde.

Meie palwetajime tõsijelt Jumala poole, et päästa wäikest. Rawitujele sai wõdetud weerawi ja elekter. Tõidud laid erilise hoolikusega kokkuseatud, et keha juudaks wastu panna mürgile.

Juba esimesel päewal saawutati tagajärgi. Lapse wanemad ja sõbrad olid meile wäga tänulikud. Meie andsime tänu ja au Seesusele, kui tõelisele terwendajale.

Käsi paranes kiiresti ja omas loomuliku wäljanägemise, ainult mustenenud sõrmeots jäi endiseks.

Õpust jaabus rõõmus lahkumispäew haiglast, mis oli saanud temale kodujeks.

Ta oli üks paljudest, paljudest haigetest, kes tulewad meie juure ja Jumala abiga lahkuvad terwetena.

Meie täname jüdamest Jssandat, tema juhtimise ja abi eest siin Jaapanis.

Kas ei meenuta see Jssanda ümmardaja sõnu — arstlik misjon on kolme-ingli-kuulutuse parem käsi. Oleme tänulikud, et see töö ei lewine ainult Jaapanis, waid terwes maailmas, et hingi tuua wiimase kuulutuse juure.

Jaapan ootab haigemaju ja teisi asutusi, et kuulutus wõiks kõlada terwel maal.

Kas teie ei tahaks ühineda meie palwetega hingede wõitmise pärast Jaapanis.

Koguduse kord

„Kümnise kasutamine. — Jumal on kümnise kasutamise kohta annud erilised juhtnöörid. Ta ei soovi, et Tema töö muutuks jõuetuks vahendite puudumisel. Et poleks eksitust ega kehva tööd, selleks on Ta selles punktis teinud väga selgeks meie kohustused. Osa, mille Jumal on seadnud endale, ei peaks tarvitama mingiks muuks otstarbeks, kui milleks ta just on määratud. Ärgu ükski tundku vabadust kümnise tagasihoidmises, et seda omaenda otstarbeks kasutada. Seda ei pea tarvitama ei mingil puuduse juhtumil ega ka haiguse korral, isegi ka mitte siis, kui sellega arvame edustada Jumala tööd.

„Jumal soovib, et kõik Ta majapidajad oleksid täpsed jälgides jumalikke korraldusi. Nemad ei pea Jumala plaani ümber korraldama mõneks armastusetööks või annete jagamiseks, kui nemad, inimlikud olevused, näeksid seda ka vaja olevat. Väga väiklane on inimestel hakata parandama Jumala plaani ja teha kingitusi kümnise maksmise asemel, põhjendades seda tegu mingisugusele motiivile ja nii asetudes Jumala nõudmiste vastu. Jumal kutsub kõiki inimesi alistuma Tema korraldustele. Ta on teinud teatavaks oma plaani; ja kõik, kes tahavad töötada koos Temaga, peavad edustama seda plaani selle asemel, et julgeda teha katset selle parandamiseks.

„Väga selge ja üksikasjaline kuulutus anti mulle meie rahva jaoks. Mulle tehti ülesandeks öelda, et need teevad vea, kes kasutavad kümnist mitmesuguseks otstarbeks, mis võivad küll isenesest head olla, kuid siiski pole mitte sarnased, mille jaoks on Issand käskinud kümnise kasutada. Need, kes tarvitavad sääraselt kümnist, lahkuvad Jumala korraldustest. Jumal mõistab kohut nende asjadele.

„Mõningad tõendavad, et kümnist peab kasutama kooli heaks. Jälle teised toonitavad, et kirjandusevangelistid peaksid saama toetust kümnisest. Kuid tehakse suur viga, kui võetakse kümnist sealt, kuhu ta määratud — jutlustajate ülespidamiseks. Tänapäev peaks olema nendel põldudel sada hästiõpetatud töölisi, kus praegu on üks.

Pühalik kohustus. — „Kümnis on püha, Jumala poolt eraldatud endale. See peaks toodama Tema varakambrisse, et kasutada seda evangeeliumitöölise jaoks nende töös. Kaua aega on röövitud Jumalat, kuna paljud pole tunnistanud, et kümnis on Jumalale eraldatud osa.

„Loetagu hoolikalt Malaakia kolmandat peatükki ja vaadatagu, mis ütleb Jumal kümnise kohta. Kui meie kogudused rajavad end Jumala Sõnale ja on ustavad, makstes oma kümnise

Tema varakambrisse, siis on rohkematel töölistel julgust vastu võtta evangeeliumi töö. Enam mehi pühenduksid jutlustaja ametisse, kui neile ei räägita tühjast kassast. Peaks olema küllaldane tagavara Issanda varakambris, ja seda oleks ka, kui omakasupüüdlilikud südamed ja käed poleks hoidnud tagasi kümnist ega tarvitanud seda mingisuguseks teiseks otstarbeks...

„Tooge kõik kümnis varanduse kotta, et toidust võiks mu kojast olla, et katsuge selle läbi minu peale, ütleb vägede Jehoova, kas ma ei võta teile taeva luukisid lahti teha ja õnnistust teie kätte välja puistata, seni kui liiaks saab. Mal. 3, 10.“ — *Tunnist. IX, lhk. 246—251.*

Kuidas kasutada kümnist. — „Kümnis hoiatagu püha evangeeliumitöölise ja piibliõpetuse töö jaoks, kaasa arvatud liidu asjaajamine koguduste eest hooldamise ja osakondade töö. Kümnist ei pea antama välja teiste tööharude tarvis, ei koguduste ega asutuste võlgade tasumiseks ega ehitusoperatsioonideks.“ — *„Constitution, By-Laws and Working Policy of the General Conference“*, lhk. 38, 1930.

Kümnis Pühakirja põhjal tunnustatud kohustus. — „Kuigi kümnist ei peeta liikmeksolemise katsekiviks, on see Pühakirja põhjal tunnustatud kohustus, mida võlgneb iga usklik Jumalale ja on selleks oluline, et saada usus õnnistuse täiust kristlikku ellu ja läbieludesse.“ *Samas.*

Liidu töölised ja koguduse ametnikud eeskujuks kümnise maksmisel. — „Liidu töölised, koguduse vanemad ja teised ametnikud ning asutuste juhid peaksid tunnustama seda Jumala töö juhtide põhimõtteks ja olema heaks eeskujuks kümnise maksmisel; ei ükski peaks edasi olema koguduse ametnik või liidu tööline, kes ei tunnusta seda juhtimise mõõdupuud.“ — *Samas*, lhk. 38. 39.

Kuidas maksta kümnist. — „Kümnis makstakse kohalikku kogudusse, kus ollakse koguduse nimistus.“ — *Samas*, lhk. 39.

Annetused. — Peale kümnise õpetab Pühakiri kohustust anda annetusi Issandale. Annetuste tagasihoidmist võrreldakse kümnise tagasihoidmisega ja nimetatakse röövimiseks. Mal. 3, 8. Adventkogudus on kohe oma olemise algusest järginud vabade annete andmise põhimõtet. Selle tulemuseks on õitsev töö ja suured õnnistused. Jõukad mehed, erialadel töötavad isikud suurte sissetulekutega, põllumehed, töölised, jutlustajad, piiblitöölised ja isegi ümberpööratud paganlikes mais, kus palgad on väiksed, kõik on ühinenud sääraselt üldise töö toetamisega, andes anded oma sissetulekute järele.

Hingamispäevakooli anded. — Kõige kohasemaks ja laiemalt tarvitatud viisiks süstemaatiliselt annetusi tuua, on võimalik hingamispäevakooli läbi. Hingamispäevakooli anded on määratud välismisjoni heaks. Hingamispäev hingamispäeva järele kogutakse suured summad läbi selle kanali.

Teised annetused. — Teisi annetusi võetakse aegajalt välismisjonitöö ja teisteks üldisteks ning kohalikeks üritusteks.

Erilised annetused põldudele. — Koguduse ülemaailmse misjonitöö rahanduslik läbikäik rajaneb eelarvesüsteemil. Toetusi mitmesugustele põldudele antakse eelarvesse võetud vajaduste alusel. See on aus ja otstarbekas fondide kasutamise viis. See kindlustab igale põllule tema vajalise osa. Kui annetatakse otse teatava põllu jaoks, loob see ebaühtlase arenemisvõimaluse kõigile teistele põldudele. Kui säärased annetused antakse mõne uue töö alustamiseks, siis see töö variseks peagi kokku, kui vastavad erilised annetused on ära tarvitatud; või kui tahetakse vältida kokkuvarisemist, siis peaks iga aasta laekuma uusi erilisi toetusi ja neid peaks võtama eelarvesse. Ilma eelarvesüsteemita teised suuremate vajadustega põllud, kui puudub aga võimalus nende tutvustamiseks, kaotaksid oma osa üldistest summadest, kui säärased kingitused läheksid vaid üksikutele põldudele. Kogu meie ajalugu on näidanud ja ikka ja jälle on seda proovitud, et on tark tegu, kui anded lähevad üldiselt ja vabalt läbi vastava kanali teades, et selle läbi saab rahuldatud iga misjonipõld.

Fondide täitmine. — Fondide täitmiseks võib koguda annetusi järgmise kava järele:

1. Ükski liit, kogudus ega asutus ei või ilma vastava volitusega või korralduseta koguda annetusi teatud fondi väljaspool oma piirkonda; annetuste kogumised oma piirkonnas olgu kooskõlas liidu, uniooni ja General Konverentsi põhikirjadega.

2. Et kaitsta kogudusi annetuste kogumise eest, mida võidakse korraldada petisel teel mitte adventliikumise heaks ja volitamata isikute poolt, soovitame:

a) et jutlustajad ja koguduse ametnikud ei peaks lubama pulti isikuid, kellel pole tunnistust või volitust liidu poolt,

b) et ei lubataks koguda annetusi ei avalikult ega eraviisil ilma säärase volitusega,

c) et ükskõik, mis fondid meie rahva juures ka kogutakse, läheksid need läbi selleks ettenähtud koguduse kassapidamisest,

d) et ei antaks õigust töölistele, kelle südamel on mõne põllu osa töö, koguda selleks annetusi teises liidus ilma kirjaliku volitusega.

3. Misjonipõllu töölistel, külastades kodukogudusi või kirjalikul kokkupuutel nendega,

võivad nõutada toetusi vaid nende fondide täiteks, mis on võetud toetuste eelarvesse ning arendagu koostööd eelarves ettenähtud summade saavutamiseks nii koguduses kui liidus.

Kooskõlas sellega misjonäridelt esitatud ja General Konverentsi 1926. a. istungil vastu võetud otsus sisaldab järgmisi põhimõtteid:

Misjonäride kogu, olles sellel istungil, kinnitavad oma teadaandes sügavat hinnangut ustavatele koguduseliikmetele, kes kodumaades annavad oma vahendid misjonitöö edustamiseks suurel maailma põllul.

Esitades ustavuse teadet fondide täitmisel, ütleme ühtlasi ka tunnustuse korraldusele, kuidas neid fonde tarvitatakse. Määratu suureks abiallikaks misjonitegevusele on korraline aastaeelarve korraliste toetustega, mis on tasakaalustatud mitmesuguste divisjonide palvete ja vajaduste alusel; siinjuures meie mõistame hukka misjonäride poolt korraldatavad korjandused väljaspool eelarvet ja seame sihiks pöörduda meie rahva tähelepanu korralistele misjoniannetele, milles kõik peaksid andma võimaluste kohaselt oma vahendid misjoni heaks, mis teenib iga põllu eduks, et terve maailm saaks hoiatatud lõputöös. „*Constitution, By-Laws, and Working Policy of the General Conference*,“ lhk. 39, 40, 1930.

Kümnis ja anded pole isiklik fond: — Kümnis ja anded, mis makstakse kogudusse, ei moodusta andja tuleviku kindlustuseks mingisuguseid fonde. Need summad kasutatakse selleks otstarbeks, milleks nad on antud.

Vaeste aitamine. — Anded vaeste ja puudustkannatajate heaks võetakse selleks, et aidata neid liikmeid, kes vajavad abi. Kogudus peaks suhtuma heatahtliku tähelepanuga ustavate liikmete vajadustesse, samuti nagu toetades teisi heategevaid üritusi oma ümbruskonnas.

Koguduse eelarve kohapealseteks väljaminekuteks. — Kõige rahuldavam meetod kohaliku koguduse väljaminekute eest hoolitsemiseks, on eelarvesüsteem. Enne uue aasta algust peaks koguduse nõukogu koostama põhjaliku eelarve koguduse väljaminekute üle kogu eeloleva aasta jaoks. See eelarve peaks sisaldama kõik remondid, kütte, valgustuse, puhastuse, koguduse kooli ja õpetajate väljaminekud, vaeste fondi jne. Eelarve esitatagu kogudusele kaalumiseks, vastuvõtmiseks ja plaanitamiseks, kuidas oma sissetulekutega tasakaalustada tulevase aasta eelarvet. Summad koguduse väljaminekute katteks võetagu kas korjandustena või lubatud isiklike annetustena. Iga liige oma võimaluste kohaselt peaks võtma osa kohaliku koguduse, samuti kui üldtöö toetamisest.

Eelarve näide. — Järgnev eelarve tahab olla

näiteks kogudustele. Seda võib kohandada üksikõik, millistele koguduse vajadustele.

Koguduse eelarve.

Arvatavad sissetulekud:

1. Korjandused koguduse väljaminekuteks Kr. 140.—
2. Liikmete annetused koguduse väljaminekuteks „ 400.—
3. Annetused vaeste heaks „ 250.—
4. Pühaõhtusöömaaja korjandus „ 30.—

Kr. 820.—

Arvatavad väljaminekud:

1. Üür Kr. 240.—
2. Küte „ 100.—
3. Puhastus „ 80.—
4. Valgustus „ 100.—
5. Toetused vaestele „ 240.—
6. Hingamispäevakooli tarbed „ 10.—
7. Erakorralised kulud „ 20.—
8. Kirjutustarbed „ 10.—
9. Pühaõhtusöömaaja tarbed „ 20.—

Kr. 820.—

Misjonitunnid

Igakunne misjonikoosolek.

Üks tähtsamaid korraldusi koguduse misjonivaimu ja -töö arendamises on iga kuu esimisel hingamispäeval peetav misjonikoosolek. Kogudused, kus sellele korraldusele järgnetakse, saavutavad suurt hingedepäästvas töös. Loodame, et kõik koguduste juhid, jutlustajad ja misjoniühingute juhid sellest täpselt kinni peavad. Selleks ilmuvad ka „Misjoniteadetes“ vastavad teemad ja tihti muud ettelugemiseks.

V. S.

Piibliuurimine.

1. Kor. 9, 16—19; 22—27.

1. Pauluse eesküü.

1. Ta ei tunnud, et ta oli ainult kutitud, vaid tundis ka vastutust evangeel. kuulutamiseks.
 - a) Ta ei taha sellest mitte kiidelda, sest ta vastab sellele kui „koormale“ mitte „aule“.
 - b) „Häda sulle kui ma seda ei tee!“ Jer. 20, 8, 9.
2. Ta on vaba mees, aga ta on teinud end kõigide „sulaseks“.
 - a) Teeniv Kristuse vaim on taevas. Mat. 2, 5; Matt. 20, 25—28.
 - b) Väsimatu ja valmis teenimiseks, „et enant inimesi võiks kasuks laata Kristusele“.
3. Ta on kõigile kõigiks saanud, et mõningaid õndsaks teha.
 - a) Kui palju kohanemisvõimeid vajame meie jelles töös!
 - b) Ta tegi seda, sest tundis vastutust!
 - c) Ta tegi seda ev. pärast, tundes au teotud Jeesuse käsudest. S. 21.

2. Meie suhtumine naabritesse!

1. Kas on Pauluse teisikohane eesküü ja täna sobiv meile?
 - a) Kuis on meie vastutustundega?
 - b) Kas oleme hädaohus, et kaotada Philadelphias vaimu ja vastu võtma Laodicea oma? Ei saa me teist? Siiski!

- c) Kas ütleme apostliga: Mt. t. 4, 20.
2. Kas ei taha meie täna mõelda oma vastutusele ja sellele, et Jeesuse uue iseloom ongi võita hingi ja töötada selle riigile.
 - a) Kas ei ole Jeesuse loo. iseloomi loodud, et üks ühtes teisele mida ta Jeesusest teadis. Joh. 1, 35—37, 40—42, 45, 46.
 - b) Saa isikl. armastus, isiklik huldus ja isiklik meendumus olid need jõud, mis elustasid misjonitööd.
 - c) Valmis teenimiseks olgu meiega elu motoks: Koguduses — igati omal kohal. Väljaspool — igati võimete järele. Armastuses — mis leidlik on, selleks et uusi vabendeid ja teid leida hingede päästmiseks.

3. Meie mõju vägi!

1. See, mida oleme, on mõjuvama kuulutus kui meie jõud meie naabritele. „Nooksent nõnda, et et seda kätte saaksime.“ S. 24.
2. Ennast valitsevalt ja eesmärgikindlalt peame mõelus edasi jõudma. S. 25, 26.
 - a) Meie võime ei ole jalutusvõime ja meie misjonitöö ja vüüd nali;
 - b) See on tõine asi, milles otustab meie igavene saatus.
 - c) Nähtimatu kroon!
3. Mitte teistele kuulutada ja ise olla ära heidetud jellel päeval.

Kas pole see õige manitsus misjonirahvale?

 - a) Meie tõmbume tagasi üteldes: „Egas kõigil ikka võõra!“
 - b) Meiegi oleme täna iseloomihädaohus. Luk. 22, 31.
4. Meie vastutus naabrite kohta paistab ikka jalgimine Pauluse elust. Ev. 5, 14—16.

Kuulutus.

Algkoolist vabanev poiss soovib karjasekohta. Teateid saab Merepuiestee 14-a, Tallinnas.

Wäljaandja: S. P. Abw. K. Eesti Liit. Toimetaja ja talitus: Merepuiestee 14-a, Tallinn.

Vastutav toimetaja: M. Bärengreb. Abitoimetaja: S. Piit.

Tellimishind: Ühtinumber 15 senti, poolaastas 75 senti, aastas 150 senti. Posti jooksev arve 192.